

DĚJEPIS (6. – 9. ročník)

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem a myšlením. Metody a formy práce k naplnění obsahu požadavků jsou zcela v kompetenci učitele. Časové vymezení: viz učební plán. Učební plán je přizpůsoben dvouhodinové týdenní časové dotaci.

Specifické cíle předmětu:

Výuka dějepisu:

- seznamuje žáky s hlavními obdobími dějinného vývoje lidstva, s významnými historickými událostmi a osobnostmi.
- vede žáka k poznání změn způsobu života člověka v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje, k orientaci v kontinuitě národních dějin a jejich významných obdobích

- usiluje o to, aby žák pochopil souvislosti celospolečenského dění ve vlastním státě i souvislosti národních a světových dějin
- vede žáka k formování takových postojů jako je úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním i materiálním výtvorům minulosti, snaha o ochranu historických i kulturních památek, k poznání náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů, jejich respektování, pochopení přínosu těchto národních specifíků pro současný multikulturní svět
- směřuje k pochopení řešení současných problémů lidstva humánní cestou.

Nejčastější formy výuky:

- Frontální výuka (osvojení nových pojmů a souvislostí)
- Práce ve dvojicích (argumentace)
- Skupinová práce (řešení problémů, dramatizace)
- Individuální (pracovní listy, úvaha, zamyšlení)

Metody používané při výuce:

- Dialog (hledání kompromisu, utváření názoru a postoje)
- Diskuze (argumentace, komplexní pojetí problémového úkolu, vyjádření názoru)
- Dramatizace (návěst preventivního jednání v problémových situacích, vyjádření pocitů a emocí k tématu)
- Brainstorming (rozvoj asociací k danému tématu, třídění informací do skupin podle různých kritérií)
- Práce s textem (hodnocení, kritické uvažování, porovnávání s vlastní zkušeností)
- Didaktické hry (zaměřené na sebepoznání, zaujmutí postoje k tématu či názoru, vyjádření pocitů)
- Kooperace (spolupráce ve skupině při dosahování daných cílů)
- Práce s pracovním listem (opakování a utřídění probírané látky)

6. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- Žák rozlišuje historické prameny a dokáže je zařadit. - Žák se orientuje se na časové ose.	Úvod do vyučování dějepisu	VDO: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
Žák charakterizuje život pravěkého člověka, jejich materiální a duchovní kulturu.	Pravěk: - vznik a vývoj člověka - vývoj duchovních a kulturních představ	
Žák rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Starověk: - nejstarší státy – Mezopotámie, Egypt - přínos dalších starověkých civilizací	
- Žák zařadí nejvýznamnější typy památek do kulturního dědictví starověkých civilizací. - Žák charakterizuje přínos řecké kultury. - Žák zařadí nejvýznamnější typy památek do kulturního dědictví starověkých civilizací. - Žák charakterizuje přínos řecké kultury.	Antické Řecko: - vývoj a kulturní přínos - Sparta, Athény - řecko - perské války - Makedonie - Kultura Řecka	

• Žák charakterizuje přínos římské kultury.	Antický Řím: - vývoj a kulturní přínos - republika - císařství - rozpad impéria	

7. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák charakterizuje změny evropské situace v daném období.	Středověk - Evropa ve 4. -6. století	MKV: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
- Žák porovná základní rysy evropské a islámské kulturní oblasti. - Žák vymezí úlohu křesťanství jako středověkého světového názoru a z toho vyplývající konflikty.	Střet islámské a křesťanské kultury První raně středověké státy	
Žák charakterizuje první státní útvary na našem území.	První státní útvary na našem území (Sámova říše, Velká Morava)	
Žák dokáže vysvětlit postavení jednotlivých vrstev obyvatelstva středověké společnosti.	Evropa 10. – 16. století	
Žák dokáže vymezit významná období vývoje našeho státu v kontextu s evropským vývojem.	Vývoj českého státu (Přemyslovci, Lucemburkové) Vývoj českého státu v době husitské a jagellonské	
Žák uvede příklady románské kultury, gotické kultury	Kultura středověku	
Žák popíše složení městské společnosti daného období, vysvětlí pojem cechy a jejich důležitost pro řemeslníky	Společnost na konci středověku-města	

Žák si při průběžné práci s mapou, uvědomí dva směry objevných plaveb, zhodnotí jejich přínos i negativní důsledky	Objevné plavby	
Žák vysvětlí pojem humanismus, objasní souvislost renesance s kulturou antického Řecka a Říma-popíše základní znaky architektury jmenuje nejslavnější italské renesanční umělce.	Humanismus a renesance	
Žák je schopen vysvětlit pojmy reformace, katolící, evangelíci	Náboženská reformace	
Žák dokáže objasnit vznik habsburské monarchie, vysvětlí postavení českého státu v ní i mezi evropskými státy	Počátky novověku, Habsburkové na českém trůně (30 letá válka)	
Žák se orientuje v náboženské situaci v Evropě, popíše situaci ve Španělsku, Francii, Anglii	Evropa na počátku novověku	
Žák umí objasnit nové skutečnosti v podnikání šlechty a zemědělství	Život v našich zemích na počátku novověku	

8. ročník

8. ročník		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák porovná vývoj v jednotlivých částech Evropy	Český stát a velmoci v 15. - 17. století: - vývoj v Anglii - vývoj ve Francii - vývoj v Rusku - vznik USA	VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Žák objasňuje postavené českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. - Žák objasní vliv Francouzské revoluce na evropský vývoj. - Žák popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu, průběh a výsledky revoluce 1848 v našich zemích, Rakousku a ostatních státech.	Český stát a velmoci v 2. polovině 18. a 19. století - Velká francouzská revoluce - napoleonské války - průmyslová revoluce - Národní obrození - revoluční rok 1848 - vznik Rakouska-Uherska	Občan, občanská společnost a stát ENV: Vnímání života jako nejvyšší hodnoty MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, dokáže uvést příklady	Kultura 15. -2. poloviny 19. století: - renesance - baroko - humanismus - osvícenství	Formy participace občanů v politickém životě
		Vnímání života jako nejvyšší hodnoty

☐ Žák si uvědomuje si klady a nedostatky demokratického systému.

Moderní doba - vývoj ve světě a v českých zemích v letech 1871 – 1918

9. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák si uvědomuje si klady a nedostatky demokratického systému.	Moderní doba - vývoj ve světě a v českých zemích v letech 1871 – 1918	MKV: Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity VDO: Formy participace občanů v politickém životě MKV: Princip sociálního smíru a solidarity EGS: Souvislosti mezi lokálními a globálními problémy Nadnárodní struktury a jejich význam pro jedince
Žák charakterizuje jednotlivé diktátorské režimy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět.	Svět a Československo 1918 – 1938	
Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa.	Druhá světová válka	
- Žák vyjadřuje své názory k aktuálním problémům světa. - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Svět a Československo v 2. polovině 20. Století nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa , jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	

	mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky Kultura 20. století	
--	--	--